

Nr. 12(28)

BAZŪNE

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2013. gada 2. decembris

VISAM IR SAVA PAMATVĒRTĪBA

Gunta Bite
«Bazūnes» redaktore

Cik sazarota patiesībā var būt mūsu dzīve brīžos, kad atslābstam, ikdienas rutīnas iemidzināti, kad iemiguši nepamanām paviršības un nepilnības, kas rezultātā noved pie lielākām un mazākām traģēdijām. Tad visapkārt sākas steiga un rosība.

Novembrī pār Latviju pārklājās drūmi mākoņi. Harijs Poters tos būtu dēvējis par Nāvēžiem, bet man tos gribētos dēvēt par laika atskaiti ikvienam mūsu darbam un veidojumam. Jo stingrāki pamati un izturīgāki materiāli, jo ilgāk būs pieejami mūsu darba augļi. Ja strādāsim ātri, bet nekvalitatīvi, tad nekas labs nesanāks. Tas ir ne tikai būvniecībā, bet arī literatūrā. Grāmatā, kuras pamatā ir dzīvotspējīga ideja un vēstījums nevis peļņas aprēķins no grāmatas izdošanas, ir daudz vērtīgāka. To lasīs no gada uz gadu, par to runās no paaudzes paaudzē.

Braila raksta nodaļa pārstāv *rakstītā vārda* lasītājus, tāpēc izdodamo grāmatu sarakstā nereti parādās autori, kuru darbi dažādu iemeslu dēļ netiek pārizdoti, taču vēstījums, kas iesakņojies darba rindās ir tik vērtīgs, ka to noteikti būtu jāizdod arī Braila rakstā, lai saglabātu to nākošajām

paaudzēm. Viens no nepelnīti aizmirstiem autoriem ir Aleksandrs Grīns, par kuru 21. novembrī LTV1 raidījumā «100 g kultūras» izvērtās interesanta diskusija (ierakstu var klausīties internetā: <http://www.ltv.lv/lv/raksts/21.11.2013-100g-kulturas.-nacionalie-dargumi.id20589>).

Viens no pieminētajiem Grīna darbiem, kas kopš 1992. gada nav piedzīvojis pārizošanu, ir «Zemes atjaunotāji». Šo vēsturisko romānu par unikālu padara fakts, ka tas sagatavots pēc 1942. gada izdevuma, saglabājot oriģinālizdevuma ortogrāfiju. Darbība notiek Sēlijā laika periodā no 16. gadsimta līdz hercoga Jēkaba laikam.

Vēl viens ne mazāk interesants un kvalitatīvs stūrakmens latviešu literatūrā ir Dagnijas Zigmontes grāmata «Reminiscences». Tajā autore vienkārši un nepretenciozi stāsta par saviem bērnības pārdzīvojumiem, kas risinās pēdējos pirmskara un kara gados Rīgā. Stāstījumu paplašina atmiņas par laukos pavadītajām vasarām un Majoros nodzīvoto mēnesi, kur lasītājs iepazīstas ar «smalkāku» ļaužu dzīves ainām 30. gadu Jūrmalā.

Tādi, lūk, solās būt pamatakmeņi 2014. gada Braila raksta grāmatu piramīdai.

Tā kā mūsu bibliotēka jau vairākus gadus strādā ne tikai kā kultūras, bet arī kā

izglītības un sociālās integrācijas centrs, tad grāmatas nav vienīgās, kas iepriecinās mūsu lasītājus.

Kā zināms, 2014. gadā Rīga kļūs par Kultūras galvaspilsētu, tāpēc visas kultūras iestādes un šajā jomā strādājošās organizācijas decembrī intensīvi sarosās, lai godam sagaidītu un pavadītu nākošo gadu.

Arī mūsu bibliotēka iecerējusi daudz dažādu pasākumu, festivālu un koncertu izceļot latviešu kultūras unikalitāti un dzīvotspēju pasaules kultūrvēsturiskajā tīklā.

Viena no iecerēm ir Luija Braila dzimšanas dienas svinības. Arī haiku meistar-darbnīca un citi interesanti pasākumi, taču Kultūras galvaspilsētas svinības mūsu bibliotēka noslēgs ar krāšņu festivālu

gada beigās. Kādu? Tas pagaidām, lai paliek noslēpums.

Lai viss izdotos kā nākas, jau decembrī jāsāk tam gatavoties. Tas nozīmē, ka bibliotēkas darba grafiks būs pakļauts arī radošā darba režīmam, tāpēc bibliotēkas darba laikā paredzētas būtiskas izmaiņas.

No 2. līdz 20. decembrim bibliotēka kā ierasts strādās katru darba dienu. Savukārt 20. un 21. decembrī (sestdien) bibliotēka būs atvērta no 10.00 līdz 16.00. Aicinām lasītājus apmeklēt bibliotēku, lai nodotu jau izlasītās grāmatas un saņemtu jaunus literatūras krājumus, jo pēc 21. decembra bibliotēka apmeklētājiem būs slēgta līdz pat 2. janvārim.

Bibliotēka no sirds sveic savus lasītājus un atbalstītājus ar gaidāmajiem svētkiem!

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

ATBILDĪBA PAR (IZ)DZĪVOŠANU

Ieva Velde

Braila raksta nodaļas korektore

Sākot stāstīt par dzejnieci Katrīnu Kudumu, vispirms gribas atzīties, ka man ļoti patīk citēt kādu viņas izteikumu: «Ir jābūt gana slīpētām, lai izdzīvotu. Reizēm vajag stāstu, nevis patiesību.»

Katrīna Kuduma ir 22 gadus veca dzejniece, kas, pašas vārdiem izsakoties, «dzīvo starp divām pilsētām» — Liepāju un Rīgu. Palūdzot pāris teikumus izteikties par sevi, viņa saka tā: «Rakstu dzeju un literatūrkritikas, bet pavisam pēdējā laikā paslepus uzrakstās arī kāds īsais stāsts. Literatūra ir viena no manām vislielākajām kaislībām jau kopš agras bērnības. Aizrautīgi lasu, rakstu un sekoju tās procesiem un tendencēm. Interesu loks paplašinās un padziļinās katru dienu, kā stabilas un nemainīgas tā sa-

stāvdaļas varētu izcelt, cilvēka iekšpusi (mentālos procesus un bezgalīgās dvēseles pārmaiņu un transformēšanās iespējas), saldumus, brīnumus un suņus.»

Lasot Katrīnas Kudumas dzeju, ir neiespējami palikt vienaldzīgam, jo viņā ir spēks, tāds spēks, kas būtu jāraksta ar lielo burtu. Tā precizitāte un enerģija, kas mājō viņas dzejā, arī citos tekstos, ir stihiska. Līdzīgi kā jūra un klimats vienā no dzejnieces pilsētām — Liepājā — Katrīnas dzejas stihiskums nesaudzē, tas nebaidās velt vilņus ar putainām galotnēm un šļākt asas, vējā ieslīpas lietuslāses cilvēka sejā. Tomēr no šīs stihijas nav iespējams novērsties, tā uzreiz satriec lasītāju ar patiesumu, kurš pieprasa sevī lūkoties klusā apbrīnā. Savā dzejā Katrīna pastāsta to, ko mēs domājam un jūtam, to dzīvi, ko mēs auklējam savās dvēselēs, un viņa pastāsta to, nebaidoties būt tēlaina, nemierīga un pilna enerģijas, nebaidoties no patiesībām,

kas var sūrstēt, tomēr neaizmirstot arī skaistumu, kas, par spīti visam, vienmēr ir un piepilda mūs.

Dzīvē Katrīna Kuduma ir skaista, talantīga un gudra jauna sieviete, kura pamazām zaudē redzi. Tomēr viņa turpina vērot, radīt un pieaugt. Vienā no daudzajiem saviem tekstiem viņa raksta: „Es spēju gandrīz fiziski sajūst, ka kaut kas manī atkal ir pārlūzis, un reizē tas ir tā, it kā es būtu pārlēkusi bezdibenim (kādam no daudzjiem), es skaidri zinu, ka vairs nevaru nokļūt atpakaļ. Kā lielākā daļa parādību tas ir reizē patīkami un sāpīgi.”

Beigās gribas piebilst — lai ko es nestāstītu par Katrīnu un viņas dzeju, vispilgtāk un precīzāk par viņu vēstī viņas pašas domas:

«Vasarā reizēm ir tāds mirklis, kad pirms negaisa cauraustas lietusgāzes, pilsēta satumst un vietām sāk skanēt automašīnu signalizācijas. Trauksme un cerība uz atbrīvošanu. Vakar parkā man šķita, ka tagad

ir tas mirklis, tomēr lietus nesākās. Vēlāk, kad viss apmācās vēlreiz, es klīdu pa dzīvokli, cauri logiem iekšā plūda pirmslietus tumsa, bet arī tad lietus nesākās. Es tik ļoti to gaidīju. Šodien es, griežot Jasmīnu rotaļu laukuma karuselī, pēkšņi atkal apjautu dzīves kluso skaistumu. Rokas ir smilšainas un netīras, bet tu joprojām gaidi lietu, tumšu un spēcinošu. Un tu zini, ka tas atnāks. Un vēl mani piemeklēja jautājums, kas krietnu laiku bija licis mierā: ko lai iesāk ar savu dzīvi? Ko es gribu ar to iesākt? Ko es varu iesākt? Pēdējās dienās apjaušu, ka es esmu dzīvojusi kā Strauss, kurš bailēs iebāž galvu smiltīs. Dzīvoju tikai šim mirklim un esmu pateicīga par to, kas man ir. Pārējais uz mani neattiecas. Bet varbūt tas nav pareizi. Es taču esmu atbildīga par sevi arī nākotnē, esmu atbildīga par aizloga satumsušo ainavu, par kluso skaistumu, par to, cik ilgi man tas piederēs.»

(teksts no Katrīnas Kudumas virtuālās dienasgrāmatas, 10.maijs, 2013)

DZEJA

Katrīna Kuduma
dzejniece

***

tu nekad nemēdz domāt par to kāda
varētu izskatīties mana seja rītos kad
saule ir bīstama pasaku laumiņa un
neievērojot aizkaru sūtību pasargāt no
visa Jauna iemirdzas telpā rītos kad
velku

lēnu un sēcošu elpu kad man nepietiek
spēka

lai izraustos no miega un nolemtības
inficētajiem palagiem

aizverot acis pār mani grūst rotaļu
laukumi simtiem

smaidoši bērni virtuves kurās vienmēr
dvako

sirdszāļu šķebīgā saldme mākoņu pulsi
meitene kura
smēķē pa ceļam uz veikalu kamēr viņai
starp lāpstīņām

kūņojas putns vai engelis bet varbūt
vienkārši izmisums

parks kurā uz soliņiem nosirmo mani
vēstuļu draugi

un viņiem pretī dēmoni uz zarainajiem
pirkstiem

uztūcījuši sarkanus dūraiņus un brīdi pa
brīdim

visas šīs ainas šķel tava mierīgā seja
es joprojām ticu ka tā ir vissmeldzošākā
no visām gaismām

un tad nāk klusums

to var salīdzināt vienīgi ar prasmi
iztēloties miglā un miegā grimušu jūru
kuģi

un melnu tumīgu darvu vai pat rokas kas
visu dzīvi ir gaidījušas
lai tagad mani izvestu cari degošam
labirintam
kādai šķitumam līdzīgai īstenībai
to var salīdzināt varbūt vienīgi ar spēju
nejust sāpes

brīžos kad nodrebu gandrīz kā tramvajs
mehāniski krampjainā nopūtā un zinu
tu nenojaut ka man jau kuro dienu
neizdodas
piespiest sevi pamosties
kaut saule ir cauri audumam degoša lāpa un
dārdošs pulkstenis – dzīvokļa sirds

IESKATS GRĀMATĀ

EŅĒĻU ACIS

«Visa pamatā ir Klusums...

Vai esi kādreiz ieklausījies Klusumā? Pameģini! Un tu sadzirdēsi kādu balsi, kas nekad neklusē.

Savu Sirdsbalsi.

Tā nepagurusi tev stāsta, cik tu esi īpašs, stiprs un neatkārtojams, jo nes sevi Spēku [..]»

«[..] Tagad dzīve dod mums spēku un iespējas, kas jāizmanto pareizi. Un nav jābaidās, ja dzīve paver jaunas durvis. Droši jāiet pa tām iekšā.

[..] Bailes ir tikai cilvēka galvā. Stājies tām pretī, un tās uzveiksi. Pretējā gadījumā tās uzveiks tevi, un tu būsi zaudētāja. Cilvēks bez bailēm ir brīvs cilvēks.

[..] Cilvēks mācās visu mūžu, uz Zemes viņš atrodas mācībās, lai stiprinātu savu dvēseli, iegūtu dažādu dzīves pieredzi un atrastu līdzsvaru sevī un ap sevi. Uzdevums ir ļoti grūts.

[..] Patiesībā viss ir jāizrunā, un nekad neko nedrīkst atstāt nenoskaidrotu. Pat vissliktākās un prātā neaptveramās lietas ir jāizrunā, jo visam ir savs izskaidrojums. [..] daudzas cilvēku nelaimes ceļas tikai no tā, ka viņi savā starpā neizrunājas.

[..] Atpakaļ pagātnē vajag skatīties tikai tik, lai no tās mācītos, nevis lai visu laiku ar to dzīvotu. Pagātni ir jāamāk atlaist un skatīties uz priekšu.

[..] Gaisma vienmēr uzvar. [..] Attaisot cibiņu, mūs neapņem tumsa, bet gan gaisma ielaužas cibiņā un izkļiedē tumsu. Un tas ir pavisam vienkārši. Ne jau velti tu atvēri acis. Tagad tu redzi, kas jādara. Ar savu gaismu tu arī citiem ļausi atvērt acis, un jo vairāk būs pavērtu eņģeļu acu, jo vairāk Gaismas ienāks cilvēku pasaulē.»

Citāti no Kristīnes Mucinieces triloģijas

«Kristālu glabātāji. Eņģeļu acis».

(Braila rakstā tiks izdota 2014. gadā)

Bazūne

«**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas»
bezmaksas avīzīte**

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā Pakalpojumi

Tālr. 67522131, 29137112

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par publikācijām atbildīgi paši autori.